

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 001-03544

Den 11. februar 2011

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg har i brev af 24. januar stillet følgende spørgsmål nr. 378 (alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Per Clausen (S).

Spørgsmål nr. 378 (alm. del)

Vil ministeren redegøre for, hvilke initiativer hun vil tage for at stoppe pesticiders forurening af vores grundvand?

Svar

Jeg vil gerne pointere, at langt størsteparten af de pesticidfund der gøres i vores grundvand måles i et niveau under grænseværdien og relativt få findes i mængder over grænseværdien. Med undtagelse af 2 stoffer (glyphosat og dets nedbrydningsprodukt AMPA), har Miljøstyrelsen reageret på alle fund af pesticider over grænseværdien ved enten at udfase dem ved forbud mod salg og anvendelse eller stoppe for markedsføring eller ved at lægge væsentlige restriktioner på anvendelsen for at beskytte grundvandet.

For så vidt angår fundene af glyphosat og AMPA har jeg nu bedt Miljøstyrelsen om at iværksætte en undersøgelse, der skal redegøre for årsagerne til disse fund i grundvandet. Det er afgørende, at kende årsagerne, for at kunne sætte målet ind, såfremt der er et generelt problem. Undersøgelsen forventes afsluttet sommeren 2011.

Først når jeg ved, hvor problemet evt. er opstået, kan jeg vurdere hvilke efterfølgende skridt der vil være relevante. Det skal ses i lyset af, at der i dag ikke findes dokumentation for, at de fund der er gjort af glyphosat i enkelte grundvandsboringer, specifikt skyldes udvaskning fra private haver, offentlige arealer eller fra jordbruget.

Ifald resultatet af undersøgelsen viser, at der er behov for, at der gribes ind overfor anvendelse af glyphosat, vil jeg selvfølgelig straks foranledige, at der bliver taget hånd om problemerne.

Med Grøn Vækst aftalen blev det besluttet, at der skulle iværksættes en række virkemidler på pesticidområdet. Herunder en række virkemidler, der vil være medvirkende til at reducere risikoen for udvaskning af pesticider til vores grundvand. Jeg nævner her de væsentligste tiltag på området:

25 meter brede beskyttelseszoner

Det blev med Grøn Vækst aftalen besluttet, at der på arealer med erhvervsmæssig og offentlig anvendelse skal udlægges 25 m brede beskyttelseszoner rundt om almene vandforsyningsanlæg.

Restriktiv godkendelsesordning og varslingssystemet for grundvand

Miljøstyrelsen udfører en grundig vurdering af risikoen for forurening af grundvandet for alle ansøgte anvendelsesområder af pesticider. Der gives ikke godkendelse, såfremt der er risiko for en overskridelse af grænseværdien for grundvand.

Som en ekstra sikkerhed testes godkendte pesticider i varslingssystemet for udvaskning af pesticider til grundvand (VAP), der under realistiske betingelser ved landbrugsmæssig anvendelse af pesticider følger stoffernes transport ned gennem jorden. Såfremt det mod forventning viser sig, at et godkendt stof kan udgøre en risiko for grundvandet, kan der hurtigt gribes ind med forbud eller restriktioner på anvendelsen.

Det blev med Grøn Vækst besluttet at øge bevillingen både til den restriktive godkendelsesordning og til varslingssystemet.

Pesticidafgift

Med Grøn Vækst aftalen blev det besluttet at indføre en differentieret pesticidafgift, som pålægger de pesticider, der udgør den største miljøbelastning en højere afgift og de mindst belastende en lavere afgift. En af de faktorer der indgår i beregningen af afgiften er pesticidets risiko for udvaskning til grundvandet. Skatteministeren vil sende lovforslaget i høring inden fremsættelse.

Punktkildeforurening

For at reducere risikoen for punktkildeforurening blev der i 2009 og 2010 indført regler om påfyldning og vask af pesticidesprøjter. Dette skete på baggrund af, at det har vist sig, at der i forbindelse med, at jordbrugere tidligere har påfyldt og vasket deres sprøjter direkte på jorden eller på utilstrækkeligt beskyttede vaskepladser, er sket en nedsivning af rester af pesticider til grundvandet. Nu er der indført regler, der sikrer, at denne form for punktkildeforurening ikke finder sted i fremtiden.

Endvidere bliver der i 2011 udarbejdet et regelsæt vedr. syn af sprøjter. Der er behov for jævnlige syn af sprøjter for at sikre, at sprøjterne altid er tætte og velfungerende og dermed ikke giver anledning til punktkildeforurening eller overdosering.

Ulovlig import af pesticider

Endvidere er der med Grøn Vækst aftalen afsat flere midler til at gennemføre kontrol med ulovlig import af pesticider – fx af pesticider som ikke er godkendt i Danmark på grund af deres risiko for udvaskning til grundvandet. Der er således etableret et samarbejde mellem Plantedirektoratet, Skat og Miljøstyrelsen med henblik på at komme den ulovlige import til livs.

Informationskampagne overfor haveejere

I løbet af foråret 2011 gennemfører Miljøstyrelsen en landsdækkende informationskampagne rettet mod private haveejere. Det sker ikke alene med henblik på at få reduceret pesticidforbruget, men i lige så høj grad for at sikre, at haveejerne bliver bekendt med, at når de vælger pesticider, kan de rent faktisk vælge nogle produkter, som er mindre miljøbelastende end andre. Kampagnen fokuserer også på, at man skal bruge pesticiderne korrekt og altid følge brugsanvisningen, så der ikke sker overdosering eller på anden måde forkert anvendelse.

Forhandlere af pesticider

Med det lovforslag om ændring af kemikalieloven, som blev førstebehandlet i folketinget den 4. februar, ønsker jeg at indføre en hjemmel til at udstede regler for hvilke kompetencer forhandlere af pesticider skal have. De skal være i stand til at vejlede både den garvede jordbruger og den private haveejer i bl.a. det bedste valg af pesticider, korrekt anvendelse og om de risici der opstår ved forkert anvendelse.

Samlet set synes jeg, at vi i Danmark indfører en lang række initiativer, som er væsentlige for at beskytte vores grundvand mod pesticider.

Karen Ellemann

/

Claus Torp